

Verslag introductiebijeenkomst omgevingsraad

Datum:

19 november 2024

Begintijd:

19.08 uur

Eindtijd:

20.49 uur

Locatie:

Ichthuskerk, Holterweg 106, Colmschate

Aanwezig:

- 14 deelnemers op persoonlijke titel (overwegend omwonenden)
- Vertegenwoordigers van:
 - Plaatselijk belang Colmschate (1)
 - Leefbaar Oxe (2)
 - Dorpsraad Epse/Joppe (2)
 - Belangenvereniging Looermark (1)
 - Belangenvereniging Bathmen (1)
 - DeventerWint (2)
 - Vereniging Bedrijvenparkmanagement Deventer (1)
 - Hotel van der Valk (1)
 - Dijkham Bouw (1)
- Namens de provincie Overijssel: Bram Dees
- Namens de gemeente Deventer: Bas Noor
- Namens de gemeente Lochem: Irene Bremer
- Namens Windpark Deventer A1: Rose Headley, Martijn Mulder, Rolf Koster, Jos Pierey, Hans Geerlink

Wijze van verslaglegging

Tijdens de introductiebijeenkomst omgevingsraad Windpark Deventer A1 diende [een presentatie](#) als leidraad. Dit verslag beschrijft vooral de vragen en opmerkingen die zijn gedeeld, reacties daarop en gemaakte afspraken. Reacties van de initiatiefnemers op vragen of opmerkingen staan achter een pijl →. Reacties van overige deelnemers achter het symbool ♦. Het verslag volgt de agenda en de structuur van de presentatie. Het verslag is vrij uitgebreid om alles dat aan de orde is gekomen zoveel mogelijk recht te doen.

Welkom!

Rose Headley heet iedereen welkom en leidt de bijeenkomst.

Agenda

De voorgestelde agenda is voor iedereen akkoord.

Vraag: worden de sheets van de bijeenkomst gedeeld?

- Ja. We delen ze samen met het verslag van de bijeenkomst. In het verslag worden in principe geen namen van deelnemende personen genoemd.¹ Wel wordt iedere keer een presentielijst gemaakt, zodat vastligt wie aanwezig was.
- Het verslag delen we eerst in concept met diegenen die vandaag aanwezig waren. Zij krijgen de mogelijkheid feedback te geven. Het definitieve verslag delen we daarna op de website en via de nieuwsbrief. Voor de nieuwsbrief kunnen mensen zich aanmelden via de website www.windparkdeventera1.nl.

Voorstelronde

De aanwezigen noemen allen kort hun naam, in welke wijk of buurt ze wonen en/of welke groep of organisatie ze vertegenwoordigen.

Kerngegevens² en stand van zaken windpark

Rose Headley geeft uitleg over het idee voor Windpark Deventer A1: twee windmolens ten noorden van de A1 tussen Colmschate en Bathmen en twee windmolens ten zuiden van de A1 naast afslag 24.

Het windpark maakt deel uit van [de programmeringsafspraken tussen de gemeente Deventer en de provincie Overijssel](#). Deze zijn goedgekeurd door de gemeenteraad in mei 2024 en door provinciale staten in oktober 2024 (als onderdeel van het Provinciaal Programma Energiestrategie).

Er zal 140 gigawattuur windenergie bijkomen in de gemeente Deventer. Dat is ongeveer 7 windmolens van 280 meter of 9 van 230 meter.

De nieuwe landelijke normen moeten nog worden vastgesteld. Dat kan uiteraard invloed hebben op de plannen, bijvoorbeeld op de hoogte van de windmolens waarvoor voorlopig is uitgegaan van maximaal 280 meter.

Aanvragen voor projecten in de gemeente Deventer kunnen in dit gebied tot 15 februari 2025 worden ingediend bij provincie. Dit gebeurt volgens een door de provincie opgesteld [aanvraagformulier](#), waarbij ook zaken aan de orde komen als nabijheid van woningen, natuurgebieden en infrastructuur. De aanvragen hoeven nog niet heel gedetailleerd te zijn. Als de provincie na toetsing van de aanvraag groen licht geeft, kunnen de initiatiefnemers beginnen met het uitwerken van een plan dat wordt ingediend bij een vergunningsaanvraag. Hiervoor zullen uitgebreide onderzoeken worden gedaan. Groen licht van de provincie is het signaal om echt te starten met de werkzaamheden van de omgevingsraad.

¹ Met uitzondering van de namen van de vertegenwoordigers van de overheden en Windpark Deventer A1.

² Deze en meer kerngegevens zijn ook terug te lezen op [de website](#) of te bekijken via de eerder gemaakte [informatievideo](#).

Windpark Deventer A1

Vraag: de gemeenteraad heeft ingestemd met het beleid, niet met de windmolens van Windpark Deventer A1 zelf. Dat is correct toch?

→ Ja, dat is correct.

Vraag: is de aanvraag openbaar bij provincie?

→ Waarschijnlijk maakt de provincie in ieder geval informatie uit de aanvraag openbaar.

- ◆ De provincie licht toe: initiatieven die een aanvraag indienen, worden op ruimtelijke gronden beoordeeld. Na sluiting van de aanvraagperiode op 15 februari 2025 wordt de lijst van initiatieven openbaar gemaakt. Na de provinciale beoordeling van de aanvragen wordt bekend welke initiatieven verder mogen. De provincie publiceert dan de lijst van initiatieven die geselecteerd zijn.

Vraag: op basis van welke normen wordt er beoordeeld?

- ◆ Antwoord provincie: deze staan in het [aanvraagformulier](#) en de uitwerking daarvan in [het Provinciaal Programma Energiestrategie \(PPE\)](#).³

Er wordt geopperd de linkjes naar deze documenten te delen in het verslag. → *Naar aanleiding van deze opmerking zijn er linkjes verwerkt in dit verslag.*

Opmerking/vraag: belangengroepen van burgers in de omgeving hebben niet helemaal scherp hoe ze invloed kunnen uitoefenen. Ze willen graag weten wat ze kunnen doen. Kunnen burgers bijvoorbeeld invloed uitoefenen op de punten waarop de aanvragen worden beoordeeld? En kunnen burgers ondersteuning krijgen in het proces dat gaat volgen?

- ◆ De provincie licht toe dat provinciale staten in oktober dit jaar hebben ingestemd met de ruimtelijke kaders. Bij de totstandkoming daarvan is al inspraak geweest, ook door een aantal aanwezigen. De provincie doorloopt nu zelf de beoordelingsprocedure van de aanvragen. Bij groen licht van de provincie voor een aanvraag is vanaf dat moment sprake van provinciale planologische medewerking. Dat is het startpunt van alle onderzoeken ter voorbereiding van de vergunningaanvraag door de initiatiefnemers. In het traject is op verschillende momenten inspraak mogelijk.

Verwachtingen en thema's

Vooruitlopend op deze introductie- en kennismakingsbijeenkomst van de omgevingsraad is aan degenen die zich hadden aangemeld via een online vragenlijst gevraagd wat zij hopen te bereiken en welke thema's ze belangrijk vinden. Deelnemers hopen onder andere het volgende te bereiken: hinderbeperking, compensatie omwonenden, informatie ophalen, meer wederzijds begrip en aandacht voor gezondheidsschade.

Twee mensen benoemden het voorkomen van grote windmolens. Over dit punt zegt Rose dat het uitgangspunt voor de initiatiefnemers is dat er windmolens komen in de gebieden die de overheden

³ Er lijkt spraakverwarring geweest te zijn tussen de vragensteller en de provincie over normen en beoordelingscriteria. De vertegenwoordiger van de provincie heeft de vragensteller een persoonlijke toelichting op de normen aangeboden.

Windpark Deventer A1

hebben aangewezen hiervoor. De overheden hebben besloten dat er windmolens komen en waar dat kan: de initiatiefnemers gaan over de invulling daarvan.

Aanwezigen benoemen dat ze zorg hebben over hinder, dat ze compensatie belangrijk vinden, dat ze voldoende informatie over het proces willen hebben, dat ze behoefte hebben aan duidelijkheid over de invloed van de omgeving, dat ze aandacht willen hebben voor gezondheidsschade (ook door slijtage van wieken), dat ze willen dat er geen grote windmolens worden geplaatst, behoefte hebben aan duidelijkheid over vergoedingen en planschade, duidelijkheid willen over de mogelijkheid van financiële lusten voor de omgeving, duidelijkheid willen over slagschaduw en (laagfrequent) geluid, meer inzicht willen hebben in het effect op ecologie (zoals vogels), willen weten hoe het gaat met de vervanging van de windmolens na 20 jaar, willen weten wat de precieze locaties van de windmolens zal zijn.

Dit komt grotendeels overeen met de thema's die aanwezigen graag willen bespreken en die zijn geïnterviewd via de vooraf gedeelde vragenlijst.

Vraag: waar heeft de omgevingsraad invloed op en wat is precies het doel van de omgevingsraad?

- Een omgevingsraad heeft een adviserende rol tijdens het proces waarin het plan voor de windmolens worden uitgewerkt. Voor de daadwerkelijke vergunningsaanvraag dienen bijvoorbeeld allerlei voorgeschreven onderzoeken plaats te vinden. De omgevingsraad kan adviseren over de onderzoeksaanpak: bijvoorbeeld over toetspunten voor het geluid- en slagschaduwonderzoek. Ook kan de omgevingsraad adviseren over de lusten voor de omgeving.

Vraag: kan de omgevingsraad op kosten van de initiatiefnemers eigen experts inschakelen? Het is belangrijk dat we dit scherp hebben.

- In de omgevingsraad kunnen in goed overleg met de initiatiefnemers experts worden uitgenodigd om zaken toe te lichten. Dit zijn bijvoorbeeld onderzoekers of deskundigen betrokken bij een van de uitvoerige onderzoeken die moeten worden uitgevoerd. Voor een groot deel van deze onderzoeken worden metingen gedaan die reproduceerbaar moeten zijn: ze moeten namelijk aan wet- en regelgeving voldoen. De experts kunnen toelichten hoe de uitkomsten tot stand zijn gekomen en de vragen die hierover zijn uitgebreid beantwoorden.

Vraag: kunnen de onderzoeken er uiteindelijk toe leiden dat er geen of minder hoge windmolens in het gebied komen? Kan een onderzoek bijvoorbeeld opleveren dat er te veel geluid wordt gemaakt, waardoor een windpark er niet kan komen?

- Er is bij het aanwijzen van de gebieden door de overheden natuurlijk al naar allerlei beperkingen en mogelijkheden gekeken, maar het zou heel goed kunnen dat de uitkomst van de onderzoeken invloed hebben op de plannen voor of de haalbaarheid van het windpark.

Vraag: soms zal het gaan om harde getallen en feiten: dat willen mensen graag scherp krijgen. Denk bijvoorbeeld aan omwonendencompensatie en duidelijkheid over hoeveel omwonenden dat betreft.

- Het is nog wel erg vroeg om daarop in te gaan, maar voor dit soort zaken is in Nederland wel regelgeving en een praktijk ontstaan. Er is verschil tussen planschade en omwonendenvergoeding. Compensatie is zeker een van de onderwerpen waar de omgevingsraad in de toekomst aandacht aan zal geven.

Vraag: is er aandacht voor slijtage van wieken en milieuschade die daar het gevolg van is? Veel omwonenden zitten in de dominante windrichting. Erosie van windmolens wordt ongecontroleerd het milieu in geslingerd. Wie is daarvoor verantwoordelijk? Hoe meten we dat van tevoren? Windmolens moeten om de 20 jaar worden vervangen. Wat doe je met de bladen die worden vervangen? Ze zijn moeilijk recyclebaar. Er zit bisfenol-A in dat kankerverwekkend en schadelijk is voor mens en dier. Dit wordt de grootste milieuramp van de 21^e eeuw. Wie is verantwoordelijk?

→ Bisfenol-A en mogelijke slijtage kan in de omgevingsraad worden besproken: we hebben het genoteerd.

Vraag: zitten de systeemkosten van ontmanteling wel goed in het financieringstraject? Komt dat niet voor rekening van de belastingbetaler?

→ Als onderdeel van de ontwikkeling, bouw en financiering van windmolenprojecten, houden we rekening met de financiering van de ontmanteling aan het einde van de levensduur van het project.

Over de omgevingsraad

Algemeen

Rose geeft een toelichting bij de slide. De omgevingsraad is bedoeld voor (vertegenwoordigers van) omwonenden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Overheden kunnen aansluiten als toehoorder. Het lijkt erop dat deze groepen goed vertegenwoordigd zijn vanavond. De omgevingsraad heeft een adviserende rol.

Als de provincie concludeert dat de aanvraag er in de basis goed uitziet, dan gaan de initiatiefnemers een plan maken hoe de onderzoeken worden uitgevoerd. Daarin komen bijvoorbeeld de bandbreedtes van geluidsonderzoek aan bod. Daarover kan de omgevingsraad adviseren. Daarnaast kan de omgevingsraad meedenken over hoe omwonenden voordeel kunnen hebben van het windpark en hoe mensen betrokken kunnen zijn. Later in het proces kan de omgevingsraad bij de bouw worden betrokken.

Vragen en opmerkingen: gaan jullie bij het onderzoek naar geluidsoverlast uit van het jaargemiddelde of van de daadwerkelijke last? Akoestisch onderzoek moet ook als uitkomst hebben wat het cumulatieve effect is van het geluid van de windturbines met het geluid van de A1. Akoestisch onderzoek zou niet alleen over het jaargemiddelde moeten gaan, maar over de echte geluidshinder. Wat is het trackrecord van adviezen die door de initiatiefnemers worden overgenomen? Is dat 90%? Is dat 10%?

→ Het is verstandig dat vanuit de omgevingsraad dit soort vragen worden ingebracht bij de concept onderzoeksrapport: een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) maakt hier deel van uit. Er kan worden besproken in hoeverre de vragen al onderdeel zijn van de voorgestelde aanpak. Als dit niet zo is, zal worden besproken waarom dit wel of niet kan worden toegevoegd.

Vraag: hoe weten we dat jullie in de praktijk niet afwijken van de afspraken die bijvoorbeeld over geluid zijn gemaakt?

→ Mocht na realisatie van de windmolens blijken dat de realiteit afwijkt van de geldende normen, dan kan daarop gehandhaafd worden. Een windmolenpark in Venlo wordt als

Windpark Deventer A1

voorbeeld genoemd: die windmolens mochten in afwachting van aanpassingen slechts op 60% capaciteit draaien vanwege geconstateerde te hoge geluidsbelasting.

Vraag: maakt het advies van de omgevingsraad onderdeel uit van de vergunningsaanvraag? Is dit na te lezen?

- Er wordt een verslag gemaakt van iedere bijeenkomst, dat telkens wordt getoetst bij de aanwezigen. Via de verslagen is na te gaan hoe met de adviezen is omgegaan. De omgevingswet verplicht ook om een participatieverslag aan te leveren.

Vraag: is er bij de provincie ook een potje voor het inschakelen van contra-expertise?

- ◆ Antwoord van de provincie: nee dat is er niet.

Aanvullende opmerking: voor het vertrouwen van de omgevingsraad richting initiatiefnemers zou het helpen als er ruimte wordt geboden voor contra-expertise door experts.

- Ervaring leert dat het helpt als experts betrokken bij het onderzoek bij de omgevingsraad toelichting komen geven en het gesprek met de aanwezigen gaan. Zo kan het vertrouwen ontstaan dat in de onderzoeken de juiste dingen aan de orde komen. Dat is vaak de eerste stap.

Vraag: in hoeverre is er sprake van een onafhankelijk adviseur/onderzoeker als die door initiatiefnemers wordt ingehuurd?

- Wij moeten voor veel onderzoeken voldoen aan regels en normen. Hiervoor worden feitelijke berekeningen gedaan. Iets voldoet dan wel of niet: dat is niet subjectief. Daarnaast zijn onderzoeksbureaus zelf zeer alert op hun objectiviteit: ze hebben een naam hoog te houden.

Vraag: er is veel informatie over bestaande windturbines. In dit geval gaat het om 280 meter hoge windturbines waar nog geen informatie over te vinden is en die nog niet in Nederland op land staan. Hoe wordt de informatie van de windmolens (het zijn innovaties) getoetst?

- Er moet worden getoetst aan bestaande windmolens. De windmolens die uiteindelijk worden gebouwd, moeten gecertificeerd zijn. Er zijn dus metingen geweest door de fabrikant voordat een certificaat wordt verleend. Ook moeten de windmolens passen binnen de uitkomsten van de studies die zijn uitgevoerd.

Vraag: staan er in Europa überhaupt windmolens op land van dit formaat (maximaal 280 meter)?

- Op dit moment nog niet. Er zijn al wel windmolens van ongeveer 250 meter op land. We gaan er vanuit dat ze tegen de tijd van realisatie wel op diverse plekken op land staan.

Proces (na de pauze)

Rose licht toe dat de initiatiefnemers graag willen dat een neutrale voorzitter de omgevingsraad voorziet. Hierover staat in het Provinciaal Programma Energiestrategie dat de provincie dit kan faciliteren. Een neutrale voorzitter kan eventueel een selectie van deelnemers maken, bijvoorbeeld vanwege onder- of oververtegenwoordiging van betrokkenen of vanwege de groepsomvang. Belangrijk is dat iedereen het erover eens is dat de vorm die we met elkaar vinden de juiste is en het werkbaar is met elkaar.

Windpark Deventer A1

Vraag: Welke selectiecriteria kan een voorzitter stellen?

- Dat weten wij niet. De voorzitter moet het voor zichzelf werkbaar kunnen houden. Een voorzitter kan bijvoorbeeld de huidige omvang (op deze introductiebijeenkomst zijn ongeveer 35 mensen) goed werkbaar vinden. Dit is ook afhankelijk van de mening en vaardigheden van de voorzitter en wat de aanwezigen in de omgevingsraad prettig vinden.

Opmerking: misschien kan er een voorzitter worden gevonden die een groep van 35 mensen kan voorzitten.

Vraag: wat is een gebruikelijke omvang voor een omgevingsraad?

- We zien vaak groepen van 15 tot 20 personen.

Vraag: was er een inschrijfdeadline voor deze introductiebijeenkomst van de omgevingsraad?

- Er was geen deadline. Mensen hebben zich op het laatste moment nog aangemeld voor deze introductiebijeenkomst. Aanmelden voor de omgevingsraad kan nog. Als initiatiefnemers proberen we zo vaak mogelijk de optie voor deelname aan de omgevingsraad aan te kaarten. Mogelijk wordt er aan deelname op een gegeven moment wel een deadline verbonden. Ervaring leert dat te veel wisselingen niet goed kan zijn voor de dynamiek van de groep. En ook dat oververtegenwoordiging van mensen met een bepaald belang of achtergrond niet goed werkt. Uiteindelijk is het aan de voorzitter.

Vraag: kunnen jullie het proces van de omgevingsraad inzichtelijk maken? Waar kunnen we invloed op uitoefenen en waar niet? Kan de Deventer Energie Coöperatie duidelijkheid over haar rol geven? We horen graag wat er wel en niet mogelijk is in de omgevingsraad. Het kan zijn dat veel mensen die hier individueel zitten geen voorstander van windmolens zijn. Veel mensen hebben vragen over geluid, locaties en ecologie. Het is goed om aan de voorkant aan deze mensen aan te geven wat de mogelijkheden zijn.

- In de eerste omgevingsraadbijeenkomsten zal meer duidelijk worden over de te bespreken thema's zoals geluid en slagschaduw en de manier van werken: dat is een gezamenlijk proces. De Deventer Energie Coöperatie is samen met Coöperatie LochemEnergie de organisator van 50% mede-eigendom. De coöperaties geven op deze manier een stem aan een lokaal belang.

Vraag: inhakend op vraag van voor de pauze over Venlo. Op ongeveer 700 meter van een huis bleken de geluidsnormen overschreden, maar dat is pas drie jaar na realisatie via metingen vastgesteld. Dat duurt toch veel te lang en geeft toch weinig vertrouwen?

- De overschrijding in Venlo is eerder geconstateerd en de beperking tot 60% van het vermogen is kort daarop opgelegd hangende het komende onderzoek. Er is dus juist snel gehandhaafd. Het bevoegd gezag (in dit geval de provincie) kan en moet handhaven, maar je hebt ook als initiatiefnemer een verantwoordelijkheid. Hier op het bedrijvenpark is bijvoorbeeld door de initiatiefnemers zelf, toen de windmolens al draaide, een stilstandsvoorziening getroffen in verband met slagschaduw. Dit deden ze niet omdat het windpark niet aan de normen voldeed, maar omdat mensen op kantoor er last van hadden.

Vervolgproces

De initiatiefnemers denken dat de omgevingsraad in de periode tot aan de vergunningsaanvraag ongeveer 10 keer bij elkaar zal komen. De eerstvolgende keer zal vermoedelijk niet eerder dan in het voorjaar van 2025 zijn, als de provincie groen licht heeft gegeven voor onze aanvraag. Het is goed als er spelregels zijn voor de deelnemers van de omgevingsraad. De voorzitter zal daar ook een rol in spelen.

'Hard op de inhoud', zacht op de relatie' is vaak een belangrijk uitgangspunt: dat je respectvol met elkaar omgaat, ook als je inhoudelijk van mening verschilt. Ook dat deelnemen aan de omgevingsraad niet betekent dat je instemt met het windpark.

Vraag: Kunnen de stukken ten behoeve van de bijeenkomsten tijdig beschikbaar komen, zodat ieder dat desgewenst ook nog met zijn achterban kan afstemmen?

→ Ja, daar gaan we ons best voor doen.

Vraag: is het mogelijk om de bijeenkomsten niet altijd op dezelfde weekavond te organiseren?

→ Dat zou kunnen, maar ook dat heeft voor- en nadelen. We laten dat over aan de voorzitter.

Vragen

Vraag: zijn de betrokken grondeigenaren ook hier aan tafel?

→ Die zijn niet aanwezig. Stichting IJssellandschap is uitgenodigd, maar was voor zover bekend verhinderd. De andere grondeigenaar is een agrariër.

Is gemeente Lochem aanwezig?

◆ Irene Bremer van de gemeente Lochem stelt zichzelf nog eens voor.

Vraag: we hebben het over Windpark Deventer A1. Wat is het verband met Lochem?

→ Mensen die wonen binnen 10 keer tiphoogte worden gezien als belanghebbenden. We zitten dichtbij de gemeentegrens van Lochem. De komst van de windmolens zal ook mensen in de gemeente Lochem raken, vandaar dat deze mensen zijn uitgenodigd. Daarom is vanavond ook de Dorpsraad Epse/Joppe aanwezig. En het is ook de reden dat Coöperatie LochemEnergie, mede op uitnodiging van de Deventer Energie Coöperatie, als initiatiefnemer bij het project is betrokken.

Vraag: Kunnen jullie nog wat meer duidelijkheid geven over de rol en invloed van de omgevingsraad?

→ Als een advies kan worden overgenomen dan doen initiatiefnemers dat. Als we dat niet kunnen, dan zullen we moeten uitleggen waarom we het advies niet overnemen. Tijdens de eerste formele bijeenkomst(en) van de omgevingsraad zullen de uitgangspunten en spelregels verder worden besproken.

Vraag: wat verstaan jullie onder lokaal eigendom? Dat onderwerp zou ik graag terugzien in de omgevingsraad.

→ Lokaal eigendom zal worden besproken in de omgevingsraad. De provincie heeft hierover ook informatie opgenomen in haar [Provinciaal Programma Energiestrategie \(hoofdstuk 4.2\)](#).

Windpark Deventer A1

Vraag: wij zijn nu bij elkaar geweest. Hoe gaat het nu verder? Kunnen we ervan uitgaan dat iedereen die hier vandaag bijeen was ook weer uitgenodigd wordt? Hoe ziet de volgende (thema-)bijeenkomst eruit? Hoe zit het met de neutrale voorzitter?

- We verwachten dat de eerste omgevingsraadbijeenkomst op zijn vroegst in het voorjaar 2025 kan worden georganiseerd: na een positief besluit van de provincie over onze aanvraag. Alle aanmeldingen geven we door aan de voorzitter. Hij of zij zal de volgende omgevingsraad vorm moeten geven.

Vraag: zien we elkaar pas na januari weer? Maken jullie in de tussentijd een plan?

- Op zijn vroegst waarschijnlijk in het voorjaar. We maken geen uitgewerkt plan, wel een aanvraag via een [aanvraagformulier](#), waarin alle zaken die de provincie vraagt worden opgenomen. Dat is dus een globaal plan, met bandbreedtes.

Vraag: stel dat de provincie groen licht geeft. Zijn er dan nog punten waar de omgevingsraad advies op kan geven of is alles dan dichtgetimmerd door het besluit van de provincie?

- De aanvraag is globaal. Op hoofdlijnen. Er zijn nog veel knoppen waaraan gedraaid kan worden voordat een uitgewerkte vergunningsaanvraag wordt ingediend.

Vraag: ik waardeer het commitment voor openheid. Kunnen initiatiefnemers al openheid geven over haalbaarheidsonderzoeken? Investeringsplannen? En bijvoorbeeld hoeveel compensatie er voor omwonenden gaat komen?

- Dat hebben we nu nog niet in beeld voor dit windpark. Op dit moment gaat het alleen nog om de globale plannen, maar we weten al wel dat een haalbare businesscase vraagt om windmolens van flinke hoogte. In zo'n businesscase zal dan ruimte zijn voor compensatie.

Opmerking: ik hecht er waarde aan dat er openheid komt over dit soort zaken. Neem de planschade die de directeur van Prowind heeft genoemd. Hij heeft het over slechts enkele procenten. Ik kan het me niet voorstellen dat dat het is.

Vraag: wordt planschade voor waardedaling van woningen straks meegenomen in de berekening?

- Op dit moment is het nog niet aan de orde omdat het plan nog globaal is en eerst moet worden uitgewerkt. Pas dan kun je er een businesscase voor maken, met de op dat moment geldende marktprijzen. Dit kan nog jaren duren. Maar uiteraard is bekend dat planschade een element is dat bij zo'n project betrokken wordt. Compensaties worden niet vastgesteld door de initiatiefnemers, maar door onafhankelijke taxateurs.